

РОЛЬ УГОРЩИНИ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ ТА ЗАКАРПАТТЯ.

Факти:

Станом на 2019 р. в Україні діє 721 підприємств з угорськими бенефіціарами в т.ч. 268 підприємств на Закарпатті – 268 од. Товарообіг цих підприємств склав 986 млн.грн., що становить 11,1% товарообороту області за даний період.

Угорщина входить у TOP-5 найбільших інвесторів Закарпаття.

Частка Угорщини в експорті та імпорті продукції області складає відповідно 56% та 12%.

Позитивний досвід підтримки Угорщиною економіки області проявляється через наступні заходи:

- реалізацію програми сприяння розвитку малих та середніх підприємств дозволила отримати більш ніж 5,5 тис. економічним суб'єктам Закарпаття більш ніж 2 млрд. грн допомоги, водночас, підприємці сплатили близько 92 млн. грн. податків у місцеві бюджети Закарпаття, створили більш ніж 2,5 тис. нових робочих місць.

- у межах програми Східного Партнерства за сприяння Угорщини було проведено ремонтні роботи у більш ніж 100 закладах освіти, охорони здоров'я (ремонт в Берегівській районній лікарні, амбулаторій тощо) та культури Закарпаття на суму більш ніж 5 млн. дол. США (135 млн. грн.).

- у галузі водного господарства на прикордонних водах є реалізація спільного проекту України та Угорщини комплексної реабілітації магістральних каналів Верке та Сипа з метою забезпечення обводнення транскордонної Берегівської меліоративної системи на загальну суму понад 1,2 млрд. форинтів (110 млн. грн.)

- надання гуманітарної допомоги (хлору, вакцин, лікарських засобів та обладнання, харчування, прилади ШВЛ тощо).

Перспективні напрямки економічної співпраці Угорщини та України:

1. Можливість побудови об'їзної дороги м. Берегова за рахунок фінансової допомоги Уряду Угорщини у розмірі 50 млн. євро строком на 25 років з пільговою кредитною ставкою 3% річних. Реалізація даного проекту дозволить:

а) розвантажити вантажопотік КПП «Тиса» (Чоп-Загонь) у напрямку КПП «Астей» (Астей-Берегшурань), що дозволить скоротити черги на кордонах;

б) з'єднати угорську автомагістральну дорогу М3 з автодорогою міжнародного значення «Чоп-Київ» та включити вітчизняні транспортні потоки у міжнародний транспортний коридор до м. Трієст (Італія).

2. Провести реконструкцію моста КПП «Тиса» з метою збільшення пропускної здатності даного пункту перетину та відкриття нових КПП на кордоні України та Угорщини з переведення існуючих у цілодобовий режим роботи.

3. На сьогодні існують можливості для України щодо участі у міжнародних програмах транскордонного співробітництва з вигідними умовами власного внеску у розмірі 10-15% потенційно можливої суми. Однак, протягом останнього десятиліття неодноразово виникала проблема неможливості Україною забезпечення навіть цих 10-15% власного внеску через недосконалу систему фінансування цільових програм та брак коштів. Доцільно визначити пріоритетом на загальнодержавному рівні стимулювання та фінансову підтримку з боку держави освоєння грантових коштів ЄС та інших інституцій задля розвитку соціального, економічного, інфраструктурного, туристичного та транскордонного потенціалу Закарпатської області, а також адаптації регіону до кліматичних змін та викликів глобальної безпеки.

Д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту

Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II

Р.Й. Бачо